

Spolupráce cukrovarníků a pěstitelů řepy a uplatňování závěrů výzkumu jsou i nadále nezbytné

COOPERATION BETWEEN SUGAR PRODUCERS AND BEET GROWERS
AND APPLICATION OF RESEARCH FINDINGS REMAIN ESSENTIAL

Nechci začínat často používaným klišé, že cukrovarnická kampaň byla náročná a sklizeň řepy v těžkých klimatických podmínkách obtížná. I když tomu tak v uplynulé kampani určitě bylo.

Největším problémem poslední řepařské a cukrovarnické sezony byla určitě sklizeň řepy v nadprůměrně deštivém podzimu, její uskladnění a ošetření tak, aby byla stále kvalitní pro zpracování. Řepa vykazovala vysoké zahlinění, průměrnou až podprůměrnou cukernatost. Bohužel nebyla ani v dostatečném množství a dostatečně míře ochráněna zakrytím slámou nebo TOP-TEXem proti vlivům počasí v zimním období. To se podle mého názoru nepodařilo. V prosincových mrazech tak došlo k promrznutí a v následném velmi teplém počasí k alteraci řepy. Ta tak ztratila svou kvalitu a výrazně se zhoršilo její zpracování v cukrovarech. Otázkou je, zda se mohlo učinit více, aby tento problém nenastal. Jsem přesvědčen, že ano. Rozhodně se necítím v pozici uvádět zázračná moudra, či rozsévat vše zachraňující rady. Stačí se však držet toho, co jsme prožili, co jsme vybudovali a co jsme zavedli na základě dlouhodobých výzkumů v uplynulých třiceti letech. Stačí si vzpomenout na srovnávací latku českého řepařství a cukrovarnictví s tím francouzským či německým po revoluci. Rozdíl kvality a výkonnosti byl obrovský. A dnes? Stačila

jedna generace po konci totalitního režimu, abychom se zcela vyrovnali vyspělým západním zemím. A co navíc, možná naši pěstitelé v letošním roce předstihli ve výnosu i dominantní Francii.

Vzpomeňme si, pěstitelé a cukrovarníci, co jsme pro to všechno udělali.

Ke vzájemné spolupráci pěstitelů řepy a cukrovarů jsme založili odborně politické organizace, svazy pěstitelů cukrovky a Českomoravský cukrovarnický spolek, a začlenili je do největších nevládních organizací – Agrární a Potravinářské komory – k tvrdému prosazování zájmů komodity cukrovka – cukr. Založili jsme vysoce odbornou Řepařskou komisi k rychlému zvýšení kvality výnosů cukrové řepy. Dokázali jsme se dohodnout na privátním společném financování práce těchto organizací, na financování odborného řepařského výzkumu prostřednictvím Řepařského institutu v Semčicích. Vše fungovalo a výsledky se dostavily. V této době se díky dobré spolupráci s výzkumem podařilo vyřešit problémy s rizománii, s nematody, makadlovkou, s cercosporiózou i dalšími chorobami. Velké úsilí bylo věnováno právě dlouhodobému skladování řepy na poli v souvislosti s prodlužujícími se kampaněmi, které jsou pro cukrovary nezbytné z pohledu konkurenceschopnosti. Pěstitelé musí mít

konkurenceschopné partnery pro zajištění dobrého obchodu a cukrovarny potřebují ochráněnou, zdravou a kvalitní řepu. A výzkum jasně prokázal, že to jde. Právě uplynulá kampaň nebyla rozhodně ta nejtěžší, absolvovali jsme minimálně stejně dlouhé a těžké a se zdravou řepou. Musí se však důsledně dodržovat práci potvrzené výsledky společných výzkumů, v tomto případě ošetření a ochrana řepy proti mrazivému a následně teplému počasí – zakrytím řepy. Kromě odborných problémů se daří zabezpečovat cukrové řepě v českých podmínkách i dostatečnou pozici ve srovnání s ostatními plodinami. Je nezbytné v tom pokračovat. Čekají nás nové a velmi těžké výzvy. Např. rozhodnutí Evropského soudního dvora o nepřípustnosti výjimek jednotlivým členským státům na moření osiv neonicotinoidy, dále očekávané další „zelené“ restrikce, energetická dražota, emisní povolenky atd. Tyto problémy nemůžeme vyřešit jeden bez druhého, musíme je řešit společně tak jako dosud. Uspokojivě jsme vyřešili problémy, které přineslo období tržní regulace prostřednictvím produkčních kvót a také problémy vzniklé naopak jejich zrušením. Zvládli jsme obrovské cenové výkyvy trhu a právem jsme povýšili řepu v hierarchii ostatních komodit na odpovídající místo.

Ale proč o tom všem píšu, proč opakuji a zdůrazňuji některé známé věci? Z několika důvodů. Předně, že jsme je vždy řešili společně: cukrovarny a zemědělci. Dohromady jsme vždy byli a jsme i nyní silní. Jenom společně musíme přijmout odpovědnost za další vývoj komodity cukrovka – cukr. Podílet se na ní společnou prací, politickým přístupem i financováním.

Dále musíme stavět na dosavadních úspěších, které nás posunuly mezi řepařsko-cukrovarnickou evropskou elitu. Nesmíme

degradovat výsledky naší společné práce jenom proto, že se nám nechce, že něčemu nevěříme a nejsme ochotni spolufinancovat společné projekty.

Vezměme si z právě uplynulé kampaně a z problémů, které nám přinesla, velké poučení tak, jak jsme to dělali vždy. Vždy spolu a dohromady.

Oldřich Reinberg